

Діаманти українського неба

В українських прикордонників необхідність заміни старого авіапарку назріла вже давно. Пояснюється це багатьма причинами, зумовленими ефективністю застосування вертольотів і літаків, їх ергономічністю та необхідністю скорочення паливних витрат. І найкращим свідченням цього є використання «крилатими прикордонниками» новітніх легких патрульних літаків «Diamond» DA 42 M-NG.

5
стор.

Все, що не вбиває, робить нас сильнішими!

Нині по той бік адміністративної межі між материковою частиною України та Кримським півостровом навпроти нас стоїть уже не так звана самооборона чи «зелені чоловічки», а регулярні російські війська. Проте українські прикордонники впевнено вартують рідну землю й гордо заявляють: «Все, що не вбиває, робить нас сильнішими!».

6-7
стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 19 (5417)

23 ТРАВНЯ 2014 РОКУ

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

З Днем прикордонника!

Фото Валерія ОЛІННИКА

Солдат Вітчизну боронить

*Де садок вишневий коло хати,
Де струмок над пагорбом дзвенить,
Там солдата виглядає мати,
А солдат Вітчизну боронить.*

*Там, де плачуть мальви попід тином,
А калина полум'ям горить,
Там чекає любого дівчина,
А солдат Вітчизну боронить.*

*Служить він на дальньому кордоні,
В час, коли Вітчизна тихо спить.
Ключ країни на його долоні,
А солдат Вітчизну боронить.*

*Знає люба, знає рідна мати,
Він свою Вітчизну захистить.
Спить садок вишневий коло хати,
А солдат Вітчизну боронить.*

Дмитро АКИМОВ

Стик поколінь на лінії кордону

Є багато синів української землі, які проявленням героїзмом назавжди вкарбували свої імена в історію військ «зелених кашкетів». Серед них – Герой Радянського Союзу гвардії генерал-лейтенант Гребеннік Кузьма Євдокимович. У роки війни він воював з фашистськими загарбниками. У повоєнний час, очоливши Український прикордонний округ, вніс вагомий вклад у його розбудову. А ще Кузьма Євдокимович започаткував славу прикордонну династію Гребенніків.

8
стор.

Від Луганська до Карпат фанат фанату – друг і брат

Буремні політичні події посунули на другий – третій плани звичайні радощі пересічного українця. Не обійшло це і український футбол. Так, нестабільна ситуація на сході країни вилілася у лист від UEFA, у якому пропонувалось організувати матчі під егідою цієї організації деяким клубам у Києві та Львові. До стабілізації ситуації... А надто події останніх місяців змінили фанатів, які нині не так вболівають за улюблені команди, як за Україну.

11
стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло
1,3 млн. осіб > **332** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **33** особи > з них **4** незаконні мігранти

Вилучено **21** од. зброї > **145** од. боєприпасів

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **1,3** млн. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

Учасникам
АТО – суттєві
заохочення

В.о. Президента України Олександр Турчинов підписав указ «Про заохочення військовослужбовців – учасників антитерористичної операції» щодо присвоєння учасникам антитерористичної операції військових звань. Зокрема, цим документом дозволено Міністерству оборони, Головному управлінню Національної гвардії України, Службі безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Управлінню державної охорони України під час проведення антитерористичної операції присвоювати в порядку заохочення учасникам АТО чергові військові звання до полковника (капітана 1-го рангу) включно незалежно від займаної посади та строків вислуги у відповідному званні. Водночас українським урядом у травні підвищено на 80% зарплату військовослужбовцям, задіяним у операції на сході країни.

Максим МАЛОВ

Силовики
замовили 200
БТР-4

Міністерство оборони і Міністерство внутрішніх справ замовили для потреб армії та нацгвардії майже дві сотні нових бронетранспортерів БТР-4. Зокрема, Міноборони замовило 154 БТР, МВС - 40. Випускати їх буде Харківське конструкторське бюро машинобудування імені О. О. Морозова. Замовлення дозволить завантажити понад 10 підприємств Харківської області та суміжних підприємств України оборонного комплексу. Від виконання цього замовлення підприємствам буде достатньо коштів для забезпечення виплати заробітної плати протягом року.

Олена ТАЩИЛІНА

Від гвинта...

Найширокомасштабніші навчання Повітряних сил ЗСУ днями завершилися у Николаєві. Збори, участь в яких взяли військові авіатори з усієї України, тривали протягом тижня. За цей час льотчики провели теоретичні заняття з використанням тренажерних комплексів, а також виконали практичні польоти. Основними завданнями стали зладження бойових екіпажів транспортної, винищувальної, штурмової та бомбардувальної авіації, а також бойове застосування усіх наявних засобів авіаційного ураження повітряних та наземних цілей. На авіаційних полігонах здійснювалися пуски керованих і некерованих ракет, стрільба з авіаційних гармат, ураження мішеней із застосуванням авіабомб. Польоти виконувались на усій номенклатурі авіатехніки Повітряних Сил ЗС України: літаках Іл-76, Ан-26, МіГ-29, Су-27, Су-25, Су-24, Л-39 та вертольотів Мі-8. Варто зазначити, що протягом зборів було виконано понад 200 літаковильотів.

Василь ДРОЗДОВ

З НАГОДИ СВЯТА

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ПРАЦІВНИКАМ І ВЕТЕРАНАМ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Дорогі друзі!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем прикордонника!

Щороку 28 травня об'єднує всі покоління захисників рубежів нашої держави, які і в роки миру, і під час воєнних лихоліть, не шкодуючи життя, завжди першими ставали на захист Вітчизни.

От і сьогодні, в тяжку годину, коли перед нашим народом, всією країною постали надзвичайно складні випробування, Державна прикордонна служба України продовжує залишатися однією з фундаментальних основ забезпечення національної безпеки держави, запорукою надійної охорони державного рубежу, збереження цілісності та суверенітету нашої Батьківщини.

Українське суспільство вірить, що перед лицем зовнішньої агресії прикордонники не здригнуться, не відійдуть, кинувши напризволяще священний кордон, та виконають свій конституційний обов'язок.

Переконаний, що, примножуючи славу ветеранів, вартові рубежів незалежної Української держави і надалі залишатимуться взірцем професіоналізму, чесності, високої культури й самовідданості у відстоюванні інтересів українського народу та захисті батьківської землі.

Бажаю вам і вашим сім'ям миру, здоров'я і щастя, добра та злагоди, родинного достатку й благополуччя!

Успіхів вам у службі на благо Вітчизни!

Голова Верховної Ради України
Олександр ТУРЧИНОВШановні товариші, дорогі
ветерани-прикордонники!

Від імені Колегії Державної прикордонної служби України та себе особисто щиро й сердечно вітаю вас із Днем прикордонника!

За всіх часів історії нашої держави, в роки миру і воєнного лихоліття прикордонники були й залишаються взірцем патріотизму, сили духу, волі та вміння вистояти у найскладніших умовах.

Сьогодні, в цей тривожний для українського народу час, коли немає більш важливого питання, ніж збереження суверенітету та територіальної цілісності Української держави, саме вам надано право стояти на першому рубежі охорони нашої Вітчизни та надійно захищати державний кордон України від будь-яких посягань на нашу незалежність.

Бути прикордонником, це значить до кінця бути відданим своїй Вітчизні, сво-

єму народові, традиціям прикордонної служби, справі, якій ти присвятив життя.

Цього святкового дня висловлюю глибоку вдячність усім вам, тим, хто в нинішніх складних умовах сумлінно й самовіддано виконує почесний конституційний обов'язок охорони державного кордону України, забезпечення її цілісності та недоторканності.

Особливі слова глибокої поваги ветеранам за їхній вагомий внесок у підвищення престижу прикордонного відомства та військово-патріотичне виховання молоді.

Бажаю вам і вашій родині міцного здоров'я, щастя, добра та миру! Успіхів Вам, терпіння та наснаги у почесній службі з охорони священних рубежів нашої Батьківщини!

Голова Державної
прикордонної служби України
генерал армії України Микола ЛИТВИН

НОТА МЗС

У нас є підозра...

Міністерство закордонних справ України закликала Росію якомога швидше відновити конструктивну співпрацю між прикордонними відомствами двох країн із метою нормалізації ситуації та недопущення подальших порушень режиму державного кордону.

Наталія
УСТ'ЯНЦЕВА

Як повідомляє прес-служба МЗС України, у зв'язку з суттєвим погіршенням ситуації на російсько-українському державному кордоні, що викликана, зокрема, активізацією діяльності транскордонних організованих злочинних груп, Міністерство закордонних справ України відправило ноту МЗС Російської Федерації.

Кремлю запропоновано невідкладно провести комплекс спільних заходів на державному кордоні та у прикордон-

них районах з метою стабілізації ситуації та недопущення загроз життю військовослужбовців і місцевого населення. Відсутність відповідного реагування з боку російської сторони розглядається Україною як порушення зобов'язань, визначених положеннями відповідних двосторонніх угод.

У свою чергу, як повідомляє російська агенція «РИА Новості», заступник міністра закордонних справ Росії Григорій Карасін заявив, що Москва розгляне пропозицію українського МЗС про спільні заходи на кордоні для стабілізації ситуації.

– Ми вивчимо цю ноту. В нас з українськими колегами нормальні робочі контакти. Якщо це звернення обгрунтоване, ми на нього відповідним чином відреагуємо, – зазначив Григорій Карасін.

МЕМОРАНДУМ ПОРОЗУМІННЯ

Простягнути
один одному руки

До цього закликала Верховна Рада України громадян країни у Меморандумі порозуміння й миру, затвердженому постановою Парламенту. Цей унікальний і універсальний документ дає відповіді на усі найбільш спірні питання сьогодення.

Олег БОЙКО

У Меморандумі Верховна Рада заявила про підтримку в повному обсязі Женевських домовленостей, загальнонаціонального діалогу, виборів Президента як запоруки миру та єдності в суспільстві. Водночас Парламент засудив протиправне застосування зброї та насильства.

Депутати 252 голосами висловили вдячність усім громадянам України, які беруть участь у заходах по забезпеченню захисту прав і свобод громадян, збереженню конституційного ладу та територіальної цілісності України.

Спираючись на свої конституційні повноваження український Парламент зобов'язався забезпечити невідкладне проведення конституційної реформи, в основу якої буде покладено децентралізацію державної влади. В цьому контексті передбачено широ-

комасштабну судову реформу з метою гарантування прав громадян на чесний і справедливий суд, а також реформу правоохоронних органів та прокуратури, яка б дозволила відновити довіру до правоохоронної системи.

Поруч із конституційним статутом української мови як державної Верховна Рада України забезпечить гарантування статусу російської мови та ухвалить закон «Про місцеві референдуми».

Також парламентарі зобов'язалися законом звільнити від кримінальної відповідальності учасників масових акцій в Україні за винятком осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини.

«Ми всі різні, але всі ми єдині, бо є громадянами однієї суверенної, незалежної і неподільної України. Ми повинні зробити все можливе, щоб не позбавити наших нащадків цього безцінного скарбу», – такими словами закінчується текст меморандуму.

ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ

Виборцю – зелене світло, екстремісту – стоп-сигнал

Під час виборів Президента України державний кордон буде охоронятися в посиленому режимі, що передбачає максимально ретельну перевірку всіх і всього, що буде переміщуватися через пункти пропуску, та жорсткий контроль за «зеленим кордоном». На цей період буде активізовано взаємодію з представниками СБУ та інших правоохоронних органів і суттєво посилено прикордонний контроль громадян Росії, які в'їжджають до України.

Олег БОЙКО

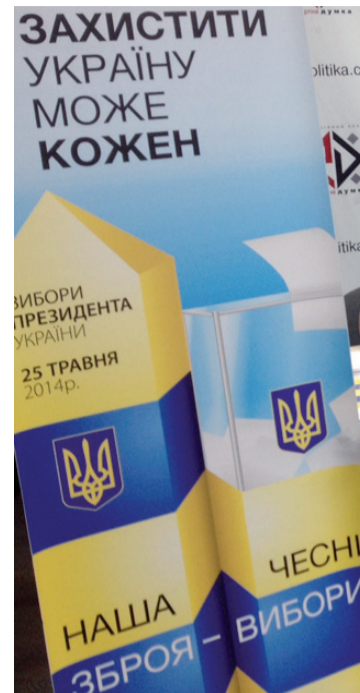
Особлива увага та основне зосередження зусиль буде спрямоване на українсько-російську ділянку кордону в межах Донецької та Луганської областей, а також на адміністративну межу між Херсонською областю та Автономною Республікою Крим. У комплексі заходів з посилення українсько-російського кордону – встановлення бетонних блоків і протитанкових іжаків у пунктах пропуску з од-

ночасним зменшенням до мінімуму кількості смуг руху. Для упередження в'їзду екстремістів, ввезення зброї та засобів терору здійснюється посилений прикордонний контроль.

Ця ділянка укріплена прикордонними резервами, в тому числі створені резерви прикриття – мотоманеврені групи. Триває інженерне облаштування кордону з Росією, де обладнано понад 200 блокпостів, 400 вогневих позицій, 70 км траншей і перешкод, пошкоджено майже 200 об'їзних доріг поза пунктами пропуску. На оперативних

напрямах встановлені сигнальні міні поля та сигналізаційні системи. До охорони правопорядку в прикордонні також залучаються представники місцевих сил самооборони та народних дружин, формуються блокпости з патріотично налаштованого населення прикордоння. Все це в комплексі дозволяє прикордонникам виявляти екстремістів і популярні в них речі: зброю, боеприпаси, бронезилети, значну кількість валюти та пропагандистську літературу.

Водночас із посиленням охорони кордону Держприкор-

донслужба максимально сприятиме громадянам України з окупованого Криму зробити своє волевиявлення та потрапити на виборчі дільниці в Херсонській області.

НОВІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Днями наказом Адміністрації Держприкордонслужби України у відомстві відбулися кадрові призначення високого рівня. Зокрема, посаду директора Департаменту персоналу обійняв генерал-лейтенант Віктор Мишаковський,

директора Матеріально-технічного департаменту – полковник Микола Зубрій.

Водночас Південне регіональне управління очолив генерал-майор Володимир Плешко.

Бажаємо новопризначеним достойно проявити себе на цих відповідальних посадах, невичерпної енергії та наснаги!

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Заради прикордонної безпеки

Голова Держприкордонслужби генерал армії України Микола Литвин обговорив питання подальшої співпраці з Директором Агенції зменшення загроз Міноборони США Кеннетом Маерсом.

Ігор ПЛЕТЕНЬ

Під час зустрічі керівник прикордонного відомства ознайомив пана Маерса з ситуацією на державному кордоні та з заходами, які вживаються Держприкордонслужбою України з посилення охорони держрубежу. Також Микола Литвин подякував за допомогу у посиленні потенціалу прикордонного відомства задля забезпечення регіональної та європейської безпеки, протидії екстремістським проявам і загрозам, що виникли на південно-східній ділянці державного кордону України.

У ході обговорення зазначено, що незважаючи на те, що прикордонне відомство є правоохоронним органом спеціального призначення, сьогодні прикордонникам доводиться виконувати завдання в умовах зовнішньої загрози.

«Державна прикордонна служба України у рамках розвитку орієнтувалася на європейський зразок охорони державного кордону, де відомство виконує правоохоронні функції. Однак сьогоднішні реалії змушують нас повертатися до воєнізованої системи охорони кордону», – зазначив Голова Служби.

Він також додав, що на теперішній час ситуація на кордоні відрізняється від тієї, що існувала протягом останніх десятиліть, але стикаючись з новими загрозами й викликами, які з'явилися в умовах складної суспільно-політичної обстанов-

ки та військової агресії з боку Російської Федерації, прикордонне відомство продовжує вживати необхідних заходів заради належного рівня прикордонної безпеки на всіх ділянках кордону.

Враховуючи сьогоднішні реалії вже опрацьовано нову стратегію використання мобільних підрозділів та визначено найважливіші напрями, що потребують посилення та допомоги. Перш за все необхідне оснащення та укомплектування персоналу, який наразі відмобілізовано. Зокрема, це засоби індивідуального захисту, екіпіровки для персоналу, броньовані автомобілі, позашляховики тощо.

У свою чергу Директор Агентства зменшення загрози Міністерства оборони США Кеннет Маерс пообіцяв надати прикордонникам необхідну допомогу для охорони державних рубежів.

Принадібно зазначити, що загалом у рамках реалізації спільного з Агентством зменшення загрози міністерства оборони США проекту «Ініціатива запобігання розповсюдженню зброї масового знищення» з 2004 до 2013 року було проведено приблизно 300 курсів та підготовлено близько 7,5 тисячі інспекторів прикордонної служби з питань нерозповсюдження зброї масового знищення, підрозділами охорони кордону Держприкордонслужби отримано транспортних засобів, приладів радіаційного контролю, радіологічних лабораторій, УКХ ретрансляторів, центрів технічної підтримки обладнання та іншого обладнання на суму близько 34 мільйонів доларів США.

ГАРЯЧІ БУДНІ

■ Із Криму з мільйоном

У пункті контролю «Каланчак», що на адміністративному кордоні з Автономною Республікою Крим, прикордонники затримали «подорожуючих» з чималою сумою грошей. Перевезти на материкову частину України 1,3 мільйона гривень намагалися четверо жителів півострова. Всі вони майже одночасно прямували автомобілями різних марок. У своїх авто вони перевозили від 200 до 600 тисяч гривень. Наразі з'ясовуються деталі походження цих коштів та для чого вони призначалися.

■ Фальшива поклажа

Днями в контрольному пункті «Чонгар», що на Херсонщині, у громадянина Росії вилучили майже півмільйона російських рублів. Під час перевірки документів прикордонники Бердянського загону помітили неабияке хвилювання росіянина, який шов пішки та мав при собі сумку. Перевіривши вміст поклажі, правоохоронці виявили 475 тисяч рублів РФ та електрошокер у вигляді мобільного телефону «Нокія». Крім того, російський «турист» мав військовий квиток та посвідчення «Добровольное общество содействия армии, авиации и флоту России», а в мобільному телефоні фото з символікою ДНР. У ході проведення подальших перевірок заходів у представників взаємодіючих органів виникли сумніви щодо дійсності грошових купюр. Тому вилучені кошти направлено на експертизу. Наразі громадянина Росії заборонено в'їзд в Україну терміном на 3 роки.

Андрій БАЗАН

■ Арсенал із заводиком

Сховок зі зброєю в селі Градениці Одеської області знайшла міжвідомча група прикордонників Білгород-Дністровського загону та міліції. Зброю зберігав у приватному помешканні громадянин України. У нього правоохоронці вилучили револьвер, гвинтівку, 20 боеприпасів різного калібру артилерійський дегазаційний комплекс, дрібнокаліберний снаряд, 10 багнет-ножів, а також обладнання для міні-заводу з виготовлення контрафактних спиртних напоїв. Усю це «майно» вилучено та передано на експертизу, наразі ведеться слідство.

Сергій ПОЛЩУК

ЧЕСТЬ МУНДИРА

Костянтин ВЛАДИСЛАВСЬКИЙ

Адже ця умовна лінія є альфою та омегою повноцінної державності. І для того щоб на картах та, зрештою, на місцевості між двома країнами проліг легітимний рубіж, має бути досягнуто однозначної юридичної згоди суміжників. При цьому межуючі між собою сторони зобов'язані з філігранною точністю визнати, де саме географічно починаються і закінчуються їхні права. Де внутрішні справи держави, які вона й тільки вона вирішує найкращим для себе чином, переходять у справи зовнішньополітичні, де її воля повинна не лише брати до уваги як визначальну думку країни-сусіда, але й підкорятися універсальним світовим нормам.

Якщо ж ці питання чомусь не вирішені — це майже сигнал тривоги. За такими випадками, можливо, криється небезпека конфлікту або територіальних претензій або в цілому — невизнання повноцінного права сусідів жити за власним розумом своїм самостійним життям.

Яскравий цьому приклад — історія встановлення українсько-російського кордону, який за без малого двадцять три роки роздільного співіснування двох суверенних країн так і не був повноцінно позначений на місцевості на більшій частині сухопутної ділянки і навіть не прокладений на картах у Керченській протоці та Азовському морі. З останнього питання дипломатами було проведено десятки робочих зустрічей і раундів перемовин. Виходячи з міжнародної практики, шукалися й пропонувалися різні варіанти, проте офіційно зафіксованої згоди досягнуто так і не було.

Тож оглядаючись на цьогорічні кримські події, уже можна достовірно судити про те, що консенсус у цій площині не передбачався у принципі. Що відсутність компромісу не була випадковою. Що Україна первісно не сприймалася як повноцінний партнер, що має рівні права. А тому можна зневажати її інтереси, окупувати її територію, нехтувати майже одностайною реакцією світу та висувати без малого ультимативні вимоги щодо влаштування суто внутрішньо українського життя.

Прикордоння — зона особливо чутлива. Зазвичай про наміри держави-сусіда можна судити й виходячи з того, що відбувається на її території поблизу кордону. Нині у Росії на прилеглій до кордону районах відкрито розташовані війська, про відвід яких до штатних казарм і ангарів повідомляється настільки регулярно, що це можна трактувати або як відвертий саботаж з боку армії виконання рішень найвищої російської влади, або як пусті декларації. А ще через саму ж державну межу постійно намагаються прорватися «добровольці» різних типів, видів і мастей. Тому кордон наче лакмусовий папірець показує: спокою тут допоки чекати не варто.

Фактично нашу країну втягнуто у принципово новий тип війни. Війни, яку не оголошено на папері чи вголос, яку не позначено демонстративним перетином чужої армії державного рубежу. Хоча наслідок може бути таким же, як у класичній збройній боротьбі — порушення територіальної цілісності країни та фактична втрата контролю над частиною її території.

На такій війні немає лінії фронту. Але є не лише інформаційні баталії за прихильність громадськості, а й справжні бойові дії, під час яких уже ледь не щодня гинуть українські солдати. Де мають значення не цілком очевидні факти, а їх спотворене трактування, через яке вже наступного дня описіла подія незрозуміло — що ж, власне, сталося насправді. Де злочинні наміри невеликої групи маловідомих й малозрозумілих осіб видається за справжню волю народу, яка конче потребує активного збройного захисту з-поза того боку кордону. Отже, ми змушені грати за нав'язаними

іззовні правилами, щосили намагаючись діяти виключно у рамках закону. Оскільки із власним народом воювати ніхто не збирається. Принципово не може бути такої мети.

Утім, є стан надскладної дилеми, коли є мета вберегти державність і мир, але повноцінно застосувати усі наявні для цього засоби на своїй території неможливо.

Це немов лікування раку, коли потрібно знищити перероджені хворі клітини так, аби не завдати шкоди здоровим і, зрештою, не згубити увесь організм. І не завжди це, на жаль, вдається.

Ситуація, яка складається сьогодні на Донбасі, — вкрай заплутана й через це неімовірно складна. Протидія агресивному тероризму-сепаратизму триває. І поки що

деструктивним рухом Донбасі може обернутися лише новим загостренням.

Отже саме прикордонники на Донеччині та Луганщині на сьогодні забезпечують українську державність. І цим заважають планам тих, хто щосили роздмухує кризу. Адже розрахунок на масштабну підтримку населення регіону не виправдався. Не поспішає конструктивний донбаський народ брати у руки запропоновану терористами зброю. Тому вкрай потрібна допомога іззовні, але в особі українських охоронців кордону вона зустрічає серйозну перешкоду.

Звісно, останніми роками українське прикордонне відомство будувало зовсім іншу стратегію розвитку, яка не передбачала участі у збройному протистоянні. І тим більше — загрози із тилу. Ми йшли стандартним європейським шляхом і все більше відходили від військових методів охорони у бік того, що прийнято у колег на Заході. Правоохоронна ж діяльність побудована ніяк не на тому, щоб силою зброї зробити непрохідним державний кордон. Мета була інша — поєднати захист інтересів держави з комфортом людей. Як результат: пропущений через міждержавну межу громадянин вже перестав відчувати себе «ощасливленим», тепер він отримує звичайну державну послугу у буденному режимі життя.

Утім, реакція на нові загрози з боку вітчизняної Прикордонслужби була адекватною. У досить стислі терміни мобілізовано все, щоб максимально посилити безпеку держрубежу. І хоча можливості тримати під прицілом кожен метр кордону фізично немає, проблему терористам створено чимало. Принаймні гучні ультиматуми прикордонникам про перехід на бік «народних республік» так і повисли в повітрі. Планувалося навіть 18 травня примусово відкрити кордони, але не судилося. Натомість «командувач» сепаратистів у своєму інтернет-зверненні почав дорікати мешканцям Донбасу за байдужість і неготовність воювати за власну «свободу» тоді, як це вправно роблять «волонтери» з Росії. Та, мабуть, якби у цих «добровольців» не було проблем з потраплянням до України, потреби у такому звинуваченні просто не було б.

Зрозуміло, що наявних сил прикордонників для повноцінного протистояння російській армії у разі її вторгнення недостатньо. Але допоки події розгортаються за «гібридною» формулою, саме військові у зелених кашкетах, ризикуючи власним життям, дають Україні шанс на розв'язання імпортованої кризи. Адже попри всі проблеми та різність політичних поглядів, українці, й лише вони, повинні й здатні знайти свій внутрішній компроміс.

Показово, що на відміну від своїх озброєних опонентів, прикордонники не дорікають населенню за байдужість. А навпаки — дякують за всебічну підтримку. Донбасівці, як і мешканці інших регіонів країни, чим тільки можуть підтримують своїх захисників, бажаючи передати їм усе що можливо — від продуктів до броньовиків. Не лишаються осторонь і прикордонники-ветерани, які щосили шукають шляхи зарядити своїм наступникам у буремні часи.

Той, хто продумував образ захисника кордону, свого часу не помилився. Людина в зеленому кашкеті із другом-собакою стереже спокій країни. Просто й зрозуміло. І складається у горде слово «вірність», яку той, хто пройшов через службу при кордоні, береже потім, як і свій талісман-кашкет, довгі-довгі роки. Тому не випадково під час відзначення Дня прикордонника ті, хто уже своє відслужив, добровільно стають у свій ветеранський стрій поблизу тих, хто носить зелені погони сьогодні.

Цьогорічний День прикордонника багато хто з колег зустріне, у прямому сенсі, в окопах. Адже нині не ті часи, щоби святкувати сповна. Та й, власне, свято це не потребує надмірних розваг і веселощів. Головне в іншому — у тому, щоб кожен, хто носить зелений кашкет, міг твердо сказати собі, що він носить його не дарма. ■

Кордон як альфа і омега

Усе, що має свій початок у просторі, має й свій кінець. Це повною мірою стосується і будь-якої країни, котра стає повноцінною державою лише тоді, коли її територію окреслено межею кордону. Це як шкіра для людини, яка чутливо реагує на внутрішні проблеми організму та на зовнішні подразники. Тож ідучи за логікою відомого виразу, можна дійти до думки, що у здорової держави й обстановки на кордоні має бути здоровою. А якщо є проблеми, на них теж неодмінно відреагує все той же кордон.

Зазвичай такою є логіка дій терористів — примусити противника зважувати: дотриматися власних принципів, наражаючи на смертельну небезпеку заручників чи поступитися вимогам злочинців, але при цьому гарантовано вберегти безцінні людські життя. Хоча ті, хто нам цей вибір нав'язав, однозначно перешкоди у вигляді супутніх мирних жертвах не бачать й у разі потреби готові до проведення контртерористичних заходів, не рахуючись із обсягом втрат. Українська ж влада цей моральний бар'єр, на щастя, так і не здодала.

Звісно, людство обов'язково винайде адекватну тактику та стратегію з протидії у такій дивній, сповна асиметричній чи, як нині прийнято казати, «гібридній» війні. Її чи не найбільше завдання — відокремити маргіналів і провокаторів від тих, хто опинився поруч із ними просто тому, що має інші погляди на життя та став жертвою чужої підступної пропаганди. Адже із зловмисниками та тими, хто не вбачає в істині правди, втративши імунітет до брехні, потрібно розбиратися суто окремо.

силова операція не досягла поставленої мети. Її учасники постійно досягають успіхів, маневруючи в залежності від вимог обстановки. Вони можуть за задумом керівництва АТО взяти під контроль певний об'єкт і потім відійти на попередні позиції. Але для прикордонників така тактика неможлива. Тому що на відміну від колег із Нацгвардії та армії не можуть залишити свої позиції апіорі. Адже залишати кордон без контролю у будь-якому разі не можна.

Так, сьогодні у Маріуполі у межах міста фактично немає українських збройних підрозділів. За виключенням лише прикордонників у складі управління Донецького прикордонзагону та Маріупольського (колишнього Керченського) загону Морохорони. Утім, якщо моряки мають можливість, у разі крайньої потреби, вивести кораблі та катери у безпечні українські порти на Азовському морі, то ті, хто забезпечує охорону на суходолі, таким рятівним маневром без втрат скористатися реально не можуть. Оскільки варто лише послабити охорону держрубежу, як ситуація на охопленому штучним

ВІДОМЧА АВІАЦІЯ

В українських прикордонників необхідність заміни старого авіапарку назріла вже давно. Пояснюється це багатьма причинами, зумовленими ефективністю використання вертольотів і літаків, їх ергономічністю та необхідністю скорочення паливних витрат. Поступове оновлення відомчої авіації заплановано до 2020 року. Однак усім охоронцям рубежу добре відомо, що «крилатими прикордонниками» вже тривалий час використовуються новітні легкі патрульні літаки «Diamond» DA 42 M-NG.

«Diamond» DA 42 M-NG

Максим СІБУРОВ

Поступове оновлення парку авіаційної техніки сучасними економічними функціональними зразками в Державній прикордонній службі України здійснюється згідно з Програмою та Концепцією розвитку авіації відомства. Як вже сказано вище, повна заміна старої техніки планується за шість років, а основу парку складатимуть літаки й вертольоти легкого та середнього класу. Саме на них покладається основне навантаження з охорони кордону та виключної (морської) економічної зони.

До речі, літаки «Diamond» (англ. — діамант) вже довели доречність такого рішення. За два з половиною роки активної експлуатації наліт «Даймондів» склав понад 1400 годин, або 76% від загального нальоту. Причому загалом витрачено близько 52 тонн авіаційного гасу, що складає лише 9% від загальної кількості паливних витрат. Непогано, чи не так?

Взагалі практика застосування цих літаків підтвердила їх ефективність при виконанні правоохоронних завдань на кордоні та високі показники економічності й надійності. Лише нинішнього року здійснено інструментальний моніторинг та відеодокументування понад 22 тисячі кілометрів кордону та більше ста восьми тисяч квадратних кілометрів В(М)ЕЗ і територіального моря. Активно залучалися вони й під час окупації Криму, коли їхніми можливостями відеодокументування викривалися незаконні дії збройних сил РФ.

Водночас у їх використанні є й деякі специфічні особливості. Головною з них є те, що майже усі польоти виконуються у неконтрольованому повітряному просторі, де відсутнє диспетчерське обслуговування органами управління повітряним рухом. Тому для підвищення рівня безпеки польотів, окрім двох штатних УКХ радіостанцій, спільно з управлінням зв'язку та інформатизації літаки було обладнано терміналами супутникового зв'язку. До того ж, польоти виконуються тільки з системами відстеження місцезнаходження літальних апаратів «Авіатрекінг». Тобто кожен політ контролюється в режимі «online», а отримані дані направляються у відомчу підсистему «ГАРТ-16».

V-24

Однак чого вартують ці чудові літальні апарати без їх належного технічного обслуговування? Це питання було актуальним ще з самої ідеї закупки даних австрійських літаків. Однак з ним у Службі успішно справилися. Сьогодні усі види робіт, окрім капітального ремонту, виконуються відомчим інженерно-технічним складом самостійно. Для цього було проведено великий обсяг робіт з перекладу документації

виробника, а також з відпрацювання нормативної та технологічної документації відповідно до українських національних вимог. Зокрема, опрацьовано регламент технічного обслуговування

V-51

Наразі відомство перейшло у наступну стадію — експлуатацію поза гарантією. Усі, так би мовити, «дитячі хвороби» літаків, вже проявилися, досконало вивчені та зрозумілі. На середньо-

складних метеоумовах, а також є інструкторами. Це дає змогу продовжити підготовку молодих льотчиків, і головне — дозволяє у повній мірі реалізувати потенціал літаків DA42.

Що стосується подальшого оновлення парку, то сьогоднішнім пріоритетом є закупівля вітчизняної техніки. З-поміж середніх літаків відомчі фахівці виділяють Ан-38. Зокрема, Державним підприємством «Антонов» на міжнародних авіасалонах активно просувається та викликає значний інтерес програма багатопільового літака Ан-38-100. Наразі ведеться робота з відновлення його виробництва та подальшого удосконалення. Також найбільш реальні перспективи у майбутньому використанні має середній вертоліт МСБ-2, який розробляється ВАТ «Мотор Січ». До речі, наступного року планується завершити його сертифікацію.

Варто відзначити, що тематика виробництва легкої авіаційної техніки в Україні останнім часом набула певної активізації. Для прикладу, компанія «Софт-текс аеро», що знаходиться в місті Бровари, завершує сертифікаційні випробування легкого літака V-24, який є, так би мовити, «однокласником» відомчого «Даймонда». На наступний рік ця ж компанія планує провести сертифікацію та розпочати виробництво легкого вертольота V-51.

строкову перспективу визначено потребу в запасних частинах для створення «технічної аптечки», яка забезпечить безперебійну ритмічну експлуатацію.

Крім персоналу, підготовленого на заводі-виробнику, на теперішній час у навчальних закладах та центрах підготовки державної й цивільної авіації підготовлено й допущено до експлуатації 6 пілотів, одинадцять бортових операторів і належний інженерно-технічний склад ескадрильї, а це групи обслуговування за всіма спеціальностями, техніки та механіки. До речі, пі-

за всіма фахами, технологічні карти виконання усіх видів підготовок, регламентних робіт, заміні агрегатів тощо. В них чітко визначено перелік операцій виконавця робіт і контролюючої особи. До того ж опрацьовано й типові програми обльоту літака. В ході цієї роботи перекладено більше п'яти тисяч аркушів і розроблено технічних документів обсягом близько семи тисяч аркушів. Простіше кажучи, усе це дуже важливо для безперебійного використання літака за призначенням.

Взагалі на початковому етапі експлуатації «Даймондів» прикордонні авіатори ретельно вивчали кожне технічне рішення, постійно консультувалися з фахівцями українського сертифікованого центру та заводів-виробників. Це робилося з метою збереження гарантійних зобов'язань. Як наслідок, прийняття окремих рішень тривало довше, ніж це відбувається у післягарантійний період експлуатації.

МСБ-2

лоти добиралися з числа діючих військовослужбовців і офіцерів запасу, підготовлених відповідно до вимог Міжнародної організації цивільної авіації. Також на теперішній час є вісім командирів екіпажів. З них п'ятеро повністю підготовлені до виконання завдань вдень і вночі, в простих та

Отож є привід для оптимістичного погляду на перспективи вітчизняних легких та середніх літаків і вертольотів. Водночас цілком зрозуміло, що закупувати необхідно лише літальні апарати, здатні ефективно виконувати завдання охорони кордону.

Ан-38-100

ПАЛІТРА КОРДОНУ

У нелегкі часи доводиться нести службу нинішнім охоронцям українського рубежу. На Сході держави озброєні «до зубів» сепаратисти тероризують місцеве населення і чинять шалений спротив армії та правоохоронцям. Відчуваючи агонію вони дедалі частіше кидають свій звирячий погляд на державний кордон, обіцяючи знищити непоступливих «зелених кашкетів». Натомість на Півдні після анексії Криму Російською Федерацією по адміністративній межі між материковою частиною України та півостровом триває мовчазне позиційне протистояння. Навпроти нас по той бік рубежу стоїть уже не так звана самооборона чи «зелені чоловічки», а регулярні російські війська. Та й самі позиції тут більше схожі на фронтові редуті. Проте українські прикордонники впевнено стоять на варті своєї землі й гордо заявляють: «Все, що не вбиває, робить нас сильнішими!».

Андрій ГЕРАСИМКІВ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Начальник відділу організації охорони державного кордону, планування операцій та спеціальних заходів управління прикордонної служби АДПСУ полковник Володимир Марчук:

— Чи не найнапруженішою ситуація тут була протягом 8–10 березня, коли кримські сепаратисти спільно з російськими військовими встановили на околиці населеного пункту Чонгар Херсонської області власний блок-пост. Над місцем окупанти доволі не замислювалися — облаштували його на території колишнього поста ДАІ. Поруч замінували навколишні поля, окопали бронетехніку та направили в бік села дула кулеметів. Водночас, виходячи з тактичних міркувань, український контрольний пост з прикордонниками та десантниками розташувався біля села Салькове. Таким чином Чонгар і ще 4 населених пункти опинилися між нашими позиціями і «зеленими чоловічками». Це, звичайно, налякало людей. На знак протесту селяни встановили на своїх будинках українські прапори, а місцева влада звернулася до Держприкордонслужби виставити блокпост попереду Чонгара і захистити їх від російської зброї. Що, власне, і було зроблено.

Крім того, на користь рішення щодо перенесення пункту контролю у безпосередню близькість до сепаратистських позицій (за 300 метрів) свідчив і той факт, що зловмисники намагалися прохити блокпост із боку Криму, а згодом об'їзними шляхами уникати нашого контролю.

Тепер пункт контролю в'їзду–виїзду «Чонгар» облаштований доволі серйозно в усіх відношеннях. Згідно з окремим Розпорядженням Кабінету Міністрів України ми здійснюємо тут додаткові заходи з контролю за переміщенням на території України осіб. Активно нам у цьому допомагають фахівці СБУ та митниці, а силову підтримку

здійснюють десантники Збройних Сил. Паралельно іде робота над розгортанням новостворених у Бердянському загоні відділів прикордонної служби: «Чонгар», «Благовіщенка» та «Мелітополь». Їх штат був заповнений за рахунок перерозподілу персоналу Азово-Чорноморського регіонального управління, кадрового посилення від органів охорони кордону з інших ділянок держрубежу, а також мобілізованих громадян України.

Наразі ситуація на сиваському напрямку адміністративної межі між Херсонською областю та Автономною Республікою Крим залишається доволі напруженою, але цілком контрольованою. Характерним є виникнення черг транспортних засобів (особливо вантажних) на під'їздах до пункту контролю. Це пов'язано передусім із рішенням самопроголошеної влади Криму з організації повноцінного контролю пасажирів, транспортних засобів і вантажів. У середньому оформлення однієї вантажівки у кримських «прикордонників» триває не менше 40 хвилин, а легкових автомобілів — 20 хвилин. Причому така ситуація негативно відображається, у першу чергу, на жителях Криму, які тут є основною категорією подорожуючих.

Водночас на в'їзді на материкову Україну ускладнень майже не спостерігається. Звичайно, ми не перестали звертати особливу увагу на громадян, які можуть бути причетними до неправомірних дій, а також запобігати ввезенню на материкову Україну зброї, боеприпасів, вибухівки, спецзасобів чи фінансів для сепаратистів на Сході держави. Однак поряд із цим Держприкордонслужба вживає всіх можливих заходів, щоб полегшити учасникам руху пересування в обидва напрямки.

І, що найголовніше, люди дедалі частіше відзначають суттєву різницю у ставленні до них по обидва боки так званого кордону. Ми відчуваємо неабияку підтримку як потужних промислових підприємств, так і простих громадян. Зокрема, запорізький завод «Мотор Січ» виділив кошти на облаштування новостворених відділів прикордонної служби «Чонгар» і «Благовіщенка». А учні Генічеського училища кухарів забезпечують приготування їжі для нашого персоналу та десантників. У нас бачать своїх захисників, захисників єдиної і неподільної України. ■

Все, що не вбиває,

Інспектор прикордонної служби ВПС «Чонгар» солдат Сергій Колмогоров:

— У мене вже є досвід дій у «гарячих точках», адже протягом 2004–2005 років брав участь у миротворчій місії в Іраку. Тому постійно допомагаю своїм мобілізованим товаришам, які менше знають, що таке справжнє війсьсько. Тут важливо, аби підрозділ діяв як один добре налагоджений механізм. А головне — відчувати поруч плече товариша, бути впевненому у ньому на усі 100%.

Не менш важливим є й бойовий дух і патріотизм. Власне, тут із

цим повний порядок. У нас багато добровольців, які покинули свою роботу і пішли захищати Вітчизну. Особисто я після повернення із закордонного відрядження пішов із лав Збройних Сил і подався у будівельний бізнес. А зараз серйозно замислююся над вступом на контрактну службу до Держприкордонслужби. Щоправда, хотілося б служити десь у Бердянську — там мене чекає дружина.

Ми усі відчуваємо серйозну підтримку з боку населення. Вражає те, як прості селяни, які не є ні можновладцями, ані олігархами допомагають хто чим

може. Російська агресія справді об'єднала народ. Переконалий: все у нас буде чудово! ■

ПАЛІТРА КОРДОНУ

Начальник відділення інспекторів прикордонної служби ВПС «Чонгар» капітан Сергій Стець:

— На даний момент у пункті контролю «Чонгар» обстановка доволі стабільна. Хоча із суміжною стороною жодних контактів ми не підтримуємо, нестандартних ситуацій практично не спостерігається, а ті, що виникають, намагаємося оперативно вирішити власними силами. Досить великий пасажирсько-транспортний потік як на виїзд, так і на в'їзд до мате-

рикової України. Рейсові автобуси пропускаємо поза чергою. Зміна прикордонних нарядів виконує завдання у штатному режимі. Особливу увагу звертаємо на чоловіків із кримською пропискою віком від 16 до 60 років, які можуть бути причетними до сепаратистських заворушень. Скажімо, за минулу добу було не пропущено троє таких кримчан. Після відповідних співбесід вони були повернуті на територію Автономної Республіки. Також був непропуск громадянки України

з дитиною, у якій не було при собі згоди батька на виїзд сина за кордон.

Хоча тут час від часу затримуємо і подорожуючих зі зброєю, спецзасобами, антиукраїнською літературою чи символікою. Такіх «туристів» ми одразу передаємо співробітникам СБУ, які разом із нами несуть службу у пункті контролю. А нещодавно спинили автомобіль приватної поштової фірми, який слідував із Сімферополя до Харкова. З урахуванням аналізу ризиків вантажівку було більш ретельно огля-

нуто. В одній із посилок спільна оглядова група виявила 10 бронешитів.

Також серйозно відстежуємо ситуацію з 10 тисячами паспортів, які залишилися в кримських підрозділах міграційної служби. Ці бланки зараз недійсні й можуть бути незаконно видані громадянам. Кілька таких випадків ми уже виявляли. Тому роботи вистачає. Але кожен прикордонник нашого підрозділу усвідомлює ту відповідальність, яка зараз покладена на нього.

робить нас сильнішими!

Начальник відділення технічних засобів охорони кордону ВПС «Генічеськ» старший прапорщик Ігор Семілістов:

— Спершу, незважаючи на сепаратистські заворушення в Криму, на Арабатській стрілці не було жодних «зелених чоловічків». На околиці села Стрількове поблизу газоперекачувальної станції «Чорноморнафтогазу» (а це за 8 кілометрів вглиб Херсонщини від адміністративного кордону з АРК) був виставлений тимчасовий прикордонний пост у кількості 5 охоронців рубежу. Проте вже 15 березня поблизу станції з вертольотів висадилися близько 60-ти російських десантників, які одразу ж взяли під контроль даний об'єкт. За годину туди по морю прибуло ще 60 морпівів агресора, а по суші з боку Феодосії прибула колона з п'яти БТРів. Росіяни одразу ж окопалися і зайняли кругову оборону. Під час переговорів окупанти пояснювали, що прибули захищати сховища «Чорноморнафтогазу» від можливих терактів.

Таким чином наш малочисельний наряд опинився відірваним від основних сил і йому довелося відступити на кілька сот метрів. Згодом підтягнулися резерви прикордонного загону та Збройних Сил України, було облаштовано позиції для оборони тощо. Але, швидше за все, кінцевою метою російських військ була насосна станція, де, власне кажучи, вони зараз і перебувають. Це ще не материкова частина України, але вже — Херсонська область. Тож тепер ми маємо ситуацію, коли значна територія селищної ради Стрількового знаходиться під контролем самопроголошеної кримської влади. Місцеві мешканці стикнулися з проблемою, коли там залишилися їхні земельні ділянки, база відпочинку «Валок», страусина ферма тощо. Пропуск громадян на цю територію здійснюється виключно за списками, наданими сільрадою і паспортом із місцевою пропискою. А як бути тим, хто там лише працює

на сезонних роботах? Люди, по суті, не мають можливостей навіть придбати продуктів.

Але найбільше місцеві мешканці бідкаються туристичним сезоном, який через «братську» окупацію вже практично зірваний. Погодьтеся, мало хто захоче відпочивати, спостерігаючи з пляжу окопи «ввічливих російських солдатів» і їхню бронетехніку. А нещодавно у головах деяких кримських «воєначальників» взагалі назріла ідея з'єднати каналом Сиваш і Азовське море. Вони аргументували це захистом від можливих провокацій з боку України. На щастя, здоровий глузд таки переміг, адже після першого ж штурму половина баз відпочинку на Арабатській Стрільці опинилися б під водою.

Тому анексію Криму і сусідством із «зеленими чоловічками» тут ніхто не задоволений. Місцеві підприємці допомагають нам усім чим можуть і сподіваються, що сепаратизм далі не пройде. Прикордонники та десантники, які поруч із нами несуть тут службу, зі свого боку запевняють: «Ворон не пройде! Ми нікуди звідси не підемо!».

Старший інспектор прикордонної служби ВПС «Генічеськ» молодший лейтенант Сергій Кулик:

— Я був призваний до лав Держприкордонслужби відповідно до Указу Президента України про часткову мобілізацію. Одразу був направлений для проходження підготовки до відділу прикордонної служби «Чонгар», де досвідчені офіцери зробили з нас справжніх охоронців рубежу. Спершу я разом із товаришами з «цивілки» вивчав правову базу діяльності прикордонного відомства,

основні методи несення служби прикордонними нарядами. Також неабияка увага приділялася вогневій і бойовій підготовці, вивченню матеріальної бази стрілецького озброєння, правил поведіння зі зброєю та правових підстав її застосування.

Для мене це дуже важливий досвід. Адже у цивільному житті я працюю викладачем права у Бердянському медичному коледжі та в Бердянському педагогічному університеті. На відміну від «білокомірцевої» роботи правника діяльність прикордонників є значно динамічнішою. Тут

я більше стикаюся з практикою застосування «букви закону», та й сам факт знаходження в такий час на передньому краї рідної землі додає особливої гордості.

На даний момент я несу службу на тимчасовому прикордонному посту «Стрількове», де навпроти нас за якихось 200 метрів зайняли позиції російські війська. До основних функцій входить контроль за переміщенням осіб, перевірка транспортних засобів, прискання будь-яких протиправних дій на адміністративному кордоні з півостровом Крим. А також відбиття можли-

вої збройної агресії з боку анексованої республіки.

Спершу, звичайно, було трохи лячно. Адже ми бачили бронетехніку агресора, його бойову авіацію, яка здійснювала обльоти наших позицій, снайперів, що постійно тримали нас на прицілі. Але з часом можна до усього звикнути. Тим більше, коли знаєш, що за тобою також стоїть реальна сила і професіонали військової справи. Отож ми готові до різного роду провокацій, але, на щастя, поки-що жодних збройних сутичок тут не було і, сподіваюся, надалі також не буде.

ДИНАСТІЇ

Стик поколінь на лінії кордону

У славетному літописі охоронців державних кордонів багато імен синів української землі, які проявлені героїзмом, особистим діянням назавжди вкарбували свої імена в історію військ „зелених кашкетів”. Серед них є ім’я Героя Радянського Союзу гвардії генерал-лейтенанта Гребенніка Кузьми Євдокимовича. Він не лише далекого 1922 року брав особисту участь у створенні перших підрозділів з охорони державного рубежу на ділянці тодішнього Одеського прикордонного загону, воював у роки війни з фашистськими загарбниками, а й ставши у повоєнний час начальником військ Українського прикордонного округу, вніс вагомий вклад у його розбудову.

Василь КЛИМЕНКО

Справу батька генерала — служіння Вітчизні — продовжили його син, нині генерал-майор у відставці Гребеннік Володимир Кузьмич та онуки героя-прикордонника — Ігор і Сергій. Про спадкоємність цього прикордонного роду наша сьогоднішня розповідь.

...У затишній квартирі багатопверхового будинку на одній із центральних вулиць української столиці було затишно й по-військовому бездоганно чисто. У всьому її інтер’єрі уже з першого погляду відчувалося: тут мешкає господар, якому навіть у своєму домашньому побуті властиві передусім порядок і вихована роками людська охайність.

— Проходьте, будь ласка, — ввічливо запрошує Володимир Кузьмич. — Ось там, у кімнаті, свіжі газети, журнали, а я поки що заварю каву. — Сам то я, правда з молоком, не часто вживаю цей напій, — продовжує він, але зі своїми, з прикордонниками, поспіваю із задоволенням. Ми ж разом служили... Я не помилився?

Від приязного погляду сірих, притуманених життям очей генерала віє широкою привітністю.

— Ні, усе правильно, — відповідаю йому. І подумки, по-доброму, усміхаюся: — Ви на той час уже були генералом, начальником штабу військ Західного прикордонного округу, а ваш гість лише лейтенантом-«початківцем» прикордонної служби. І навіть у своїй найбагатшій уяві не міг тоді передбачити, що після декількох десятиліть та історичних змін у службі охоронців кордону, відбудеться нинішня травнева зустріч.

— Наш родовід Гребенніків — шахтарський і ведеться він із Донецького краю, — розповідає Володимир Кузьмич. — Мій батько, котрий згодом став прикордонником, а потім, у роки війни з фашистами і Героєм Радянського Союзу, в юності працював шахтарем-конономом на копальні у селищі Брянка, що на Луганщині. Сімнадцятирічним пішов служити в Червону Армію, назавжди розпрощавшись зі своєю шахтарською професією та злиденною бідністю сім’ї батьків, котрі мали вісім дітей.

Солдатська зрілість червоноармійця Кузьми Гребенніка гартувалася у боях за звільнення від білогвардійців Криму, де у складі 51-ої Перекопської дивізії під командуванням героя громадянської війни Блюхера воював і вчорашній шахтарський кононом. Згодом рядовим бійцем 2-го батальйону, визначеним для охорони ділянки морського узбережжя молодого української держави, він бере участь в організації прикордонної служби в районі Очакова, потім у молдавських Дубосарах і Тирасполі. Після закінчення курсів молодших командирів політбоекс Кузьма Гребеннік стає заступником командира маневреної групи новоствореного Тираспільського прикордонного загону.

— З тих пір сплило багато часу, а мені, як зараз бачаться дні мого дошкільного дитинства, — задумливо усміхаючись, каже генерал-майор у відставці Гребеннік Володимир Кузьмич.

На Вінниччині, у місті Ямполі, дислокувався прикордонний загін, у якому батько Володі уже був заступником командира військової частини зі стройової підготовки. На службу в штаб Кузьма Гребеннік завжди йшов дуже рано, додому повертався запізно. На нагадування дружини про відпочинок відповідав по-військовому лаконічно: «Служба — є служба». На цьому їхня розмова і закінчувалася, а малому так хотілося бути там, де був батько — з прикордонниками. Тож постійно втікав з дому в казарму, а бійці вже давно звикли до офіцерського сина, котрий зацікавлено спостерігав, як вони навчаються прикордонних премудростей. Потім разом з охоронцями рубежів Володі смакував гречану кашу з м’ясом. Від такого спілкування більшої радості підліток і не бажав — це була його дитяча душевна стихія.

За декілька років дев’ятирічному підліткови не без жалю довелося розстатися з нею — батька перевели в Москву, де він став командиром полка Окремої мотострілецької дивізії особливого призначення імені Ф.Е. Дзержинського. За два роки свого перебування «москвичем» Володі так прилучився до світу мистецтва, що навіть не почувши по радіо хто співав ту чи іншу оперну арію, міг по голосу розпізнати її виконавця. Це було заслугою його батька, який часто брав сина на вистави, спектаклі та зустрічі з тогочасними відомими співаками й кіноакторами.

1936 року одинадцятилітній «столичний театрал» Володі Гребеннік переїжджає з батьками на Далекий Схід, в Посьєт, що пізніше стане місцем дислокації Хасанського прикордонного загону. Командувати ним вище керівництво довірало Гребенніку Кузьмі Євдокимовичу.

Обстановка у тих краях склалася далеко не мирною, навіпаки — загрозливою. Влітку 1938 року країну Рад сколихнула тривожна подія — на її державному рубежі розпочалися бої з японськими самураями. Перший удар ворога прийняв на себе особовий склад Посьєтського, згодом перейменованого на Хасанський, прикордонного загону. Захисники кордону вистояли і перемогли, а на їхньому військовому стязі засяяв орден Червоного прапора. Таким самим було відзначено і командира загону. За активну допомогу пораненим, якими опікувалися командирські дружини у клубі загону, переобладнаному у госпіталь, разом з іншими урядову нагороду отримала і Гребеннік Тетяна Борисівна. Як святую пам’ять про маму генерал-майор у відставці Володимир Гребеннік до сих пір береже її медаль «За бойові заслуги».

Хасанський прикордонний загін став особливою сторінкою в життєвій долі мого співрозмовника. Міне чверть століття після хасанських подій й уже досвідченого офіцера-прикордонника Володимира Гребенніка, якому в дивізії під командуванням генерала Кузьми Гребенніка довелося воювати з фашистами та розбудувати повоєнний кордон, призначеного начальником саме Хасанського прикордонного загону.

— Майже «транзитом», — згадує він, — мене 1963 року з Южносахалінська відправляють служити там, де колись служив і воював мій батько. Коли новоприбулому командирі показали будинок, де він мав влаштуватися зі своєю сім’єю, полковнику Володимир Гребенніку важко було приховати своє здивування. Зайшовши до наданої йому службової квартири, він уже не міг стримати одночасно радісного і щемливого почуття — це була їхня колишня службова квартира батька — начальника Хасанського прикордонного загону майора Кузьми Гребенніка. За відсутності цілодобово неспокоїного телефону «Еріксон», що завжди висів на стіні батькової кімнати, нічого в ній не змінилося.

Зустрічі з друзями — колишніми школярами-однолітками — пам’ятні, добре знайомі місця — до всього серце відчувалося так, ніби він повернувся додому. А їхні з Ніною Андріївною сини — дев’ятирічні брати-близнята Ігор та Сергій — пішли у ту ж школу, де колись навчався їхній батько.

Уважно вслухаючись у тиху оповідь сивочолого ветерана, вибачившись за, можливо, нечемне запитання, цікаво запитав:

— Товаришу генерале, Вашій офіцерській кар’єрі, м’яко кажучи, чимось сприяв батько, уже знаний генерал-прикордонник?

— Ніколи я не звертався до нього за допомогою при вирішенні своїх службових справ, — повільно, ніби звиряючи на терезах правди кожне слово, відповідає Володі Кузьмич. — Від свого правила відступив лише одного разу — на війні з фашистами.

А було це під час наступу радянських військ у районі міста Данциг, нині польський Гданськ. Тоді ворог наніс по наших військах сильний контрудар і дивізія генерал-майора Кузьми Гребенніка потрапила у надзвичайно складне становище. Тим більше, що у її найближчому тиловому медсанбаті перебувало більше 200 поранених бійців і офіцерів, яких

Генерал-майор у відставці Володимир Гребеннік з синами Сергієм (ліворуч) і Ігорем у ВПС ім. Героя Радянського Союзу гвардії генерал-лейтенанта Кузьми Євдокимовича Гребенніка

охороняв зі своїм взводом Володимир Гребеннік. Над ними нависла загроза повного оточення. На прохання взводного про допомогу, начальник тилу дивізії сухо відповів: «Самим зараз жарко, почекайте...». А чекати було вже занадто ризиковано. Тоді Володимир попросив телефоніста штабу з’єднати його з комдивом.

— Тримайся, — почувся у трубі його стомлений хриплий голос. — За поранених відповідає головою, перейшовши на «ви», закінчив генерал, — а підмога прибуде.

Надійшла вона дуже своєчасно — взвод уже вступив у нерівний бій з німцями.

— Більше у своєму житті я ніколи і ні в чому не звертався за допомогою до батька, — ще раз зауважив Володимир Кузьмич. А ось до його настанов і порад завжди прислухався, бо він був живою енциклопедією прикордонної служби.

Свою офіцерську кар’єру мій співрозмовник, нині уже генерал-майор у відставці Гребеннік Володимир Кузьмич гартував не під «дахом» батьківського піклування, а особистою працею, повною відданістю прикордонній службі. Він жив її успіхами, радіощами, невдачами та разом з побутовими поневіряннями своєї сім’ї. Познайомившись після війни та одружившись з дзвінкоголовою, закоханою у народні пісні красивою молдаванкою, під час свого навчання у військовому інституті, він, завжди морально підтримуваний дружиною, не відмовлявся ні від далеких від цивілізації застав, ні від нелегких кліматичних умов. Його постійна готовність — бути там, де цього вимагала служба, стала способом життя їхньої прикордонної сім’ї. Батько — Герой Радянського Союзу, гвардії генерал-лейтенант Гребеннік Кузьма Євдокимович уже командував військами повоєнного Українського прикордонного округу, а його син — офіцер Володимир Гребеннік — самотужки творив свою «географію» служби, не шукаючи «тепліх» місць і посад. Молдавія, Закавказзя, Прибалтика, Курилські острови, Сахалін, Примор’я, — це далеко неповний перелік його службових призначень. Чотирнадцять перездів у найвіддаленіші райони нині уже колишнього Радянського Союзу і тільки останній, п’ятнадцятий став його поверненням на рідну прапрадідовську українську землю. З посади начальника штабу військ Західного прикордонного округу генерал-майор Гребеннік Володимир Кузьмич звільнився у запас.

Давно уже не стало його батька, ім’я якого носить один із відділів прикордонної служби українських зелених кашкетів, а декілька років тому провів Володимир Кузьмич на той світ, із якого ніколи не повертаються, і свою кохану дружину Ніну Андріївну, з якою прожив більше 60 щасливих років. Проте доля, що так поріднила сина з батьківськими прикордонними стежинами, не полишила його у самоті на схилі життя. Він пишається своїми синами, один із яких — Ігор, відслуживши сержантом строкову на прикордонному КПП «Іллічівськ», пізніше, ставши офіцером, вніс свій особистий внесок у справу національної безпеки української держави. Сергій, почавши із Заполяр’я, як дід і батько, пройшов усі ази служби «зелених кашкетів». Як і брат звільнився зі служби у званні полковника. Не забувають свого дідуся і його онуки Анастасія і Ярослав. Недавно порадували ветерана і правнуком, маленьким Романчиком.

— Ви вважаєте своє життя щасливим? — запитую наприкінці нашої розмови генерала Гребенніка.

— Саме так, — упевнено відповідає він. — Роки мого життя були змістовними і радісними, сповненими буттям людини, котра присвятила усе найкраще, дане мені долею, важливій і потрібній справі охорони державних кордонів. Живу також з вірою, що нинішні прикордонники, особливо у цей небезпечний для країни час, як і ми, старше покоління, у всьому будуть вірними своєму обов’язку захисників переднього краю Вітчизни.

...Прощаючись, вітаю Володимира Кузьмича з наступаючим нашим професійним святом — Днем прикордонника. Щиро тисну руку генералу-ветеранові й подумки бажаю йому ще багато життєвих, усміхнених щасливою долею, ранків. ■

ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

На кордоні – «школяріки»

Погожий весняний ранок для персоналу ВПС «Рава-Руська» видався неспокійним. Причиною цього були не сліди зловмисників на контрольно-слідовій смузі, або спрацювання сигналізаційного комплексу. Ритмічне життя кордону та ранкову тишу потурбували веселі голоси дітлахів – учасників зльоту юних друзів прикордонників.

Ярослава МЕЛЬНИК

Усміхнені обличчя та сяючі очі дітей, котрі виходили із шкільних автобусів-«школяріків», однозначно і красномовно свідчили: сьогодні у них святковий день. Цікавість, поєднана з дитячою безтурботністю, хвилювання у передчутті змагань і веселий гамір на стадіоні, розташованому поблизу офісних приміщень відділу правоохоронців, створювали особливу ауру урочистості. Ніхто з активістів з усіх восьми клубів ЮДП, що ді-

ють на ділянці ВПС «Рава-Руська», не пропустив прекрасної нагоди зустрітись з прикордонниками.

Не менше цікавості та хвилювання виявляли й господарі. Розпочалося свято з традиційної «лінійки» та урочистого підняття Державного прапора України та стяга ДПСУ.

З вітальними словами до учасників зльоту – учнів загальноосвітніх шкіл прикордоння звернулися виконуючий обов'язки керівника відділу освіти Жовківської районної державної адміністрації Тимошук Ігор Володимирович, методист відділу освіти

Жовківської районної державної адміністрації Боровець Омелян Олексійович, директор Рава-Руського міського будинку дитячої та юнацької творчості Товарианська Любов Михайлівна, методист Рава-Руського міського будинку дитячої і юнацької творчості Новоселова Світлана Іванівна та начальник ВПС «Рава-Руська» майор Олександр Коропозюк. Веселою пісню учасників заходу привітали члени клубу ЮДП «Щит» Забірської загальноосвітньої школи.

Далі було найцікавіше – насичені позитивними емоціями

змагання й конкурси. Для своїх юних помічників прикордонники підготували дванадцять випробувань: насамперед, на фізичну витривалість – підтягування на перекладині і віджимання, потім – тестування навичок з військово-прикладних знань і умінь розбирання, збирання автомата «АК – 74», метання навчальної гранати та стрільба з пневматичної гвинтівки. Особлива увага приділялася і суто прикордонним дисциплінам – слідознавству, вправам на уважність, запам'ятовування тощо.

Переможцями стали: 1 місце – команда «Патруль» Рава-Руської школи-гімназії; 2 місце поділили команди «Потелицька Січ» Потелицької загальноос-

вітньої школи I-III ступенів та «Тигри» Річківська загальноосвітня школа I-II ступенів; 3 місце посіла команда «Щит» Забірської загальноосвітньої школи I-II ступенів.

Логічним підсумком змагань стало нагородження переможців, яке провів начальник ВПС «Рава-Руська» майор Олександр Коропозюк.

Після невеличкої гостини і завершальних урочистостей діти, стомлені, але щасливі, залишили ВПС «Рава-Руська». В надії, що обов'язково повернуться сюди для нових зустрічей із своїми старшими наставниками-прикордонниками. А можливо, через багато років уже повноцінними правоохоронцями українського державного рубежу. ■

НАРОДНА ПІДТРИМКА

Заповзятий винахідник

57-річний житель міста Сміла Черкаської області Микола Тарановський на базі китайського мотоцикла «Альфамото» сконструював патрульний транспорт для прикордонників. Винахідник впевнений, що переобладнані за його баченням мотоцикли допомогли б прикордонникам якісніше виконувати службові завдання.

Катерина СОРОКОПУД

– Такий мотоцикл був би доречним зараз на Луганщині і Донеччині. Він економічний, прохідний і розвиває швидкість до 130 кілометрів на годину. Для цього я посилив раму, змінив шини й амортизатори. Задні сидіння обладнав вище за водійське на 20 см, аби дозорний міг обстежувати в бінокль місцевість. Під сидінням прилаштував ящик для боеприпасів. Під двигуном для його захисту прикріпив металеву пластину, – говорить Микола Тарановський. – Блискучі хромовані деталі пофарбував у зелений захисний колір, на весь мотоцикл зшив два маскувальні «камуфляжі» – зимовий білий і літній зелений, – продовжує чоловік.

Крім того, на рахунок винаходів Миколи Тарановського вже є пожежні мотоцикли та транспорт для ямкового ремонту доріг. Але, як говорить сам чоловік, це не останнє його досягнення. У планах – розробка моделей мотоцикла для Карпатських гір.

– Для цього потрібно підняти переднє крило, дискові гальма замінити на ба-

рабанні, щоб гілка не заклінила колесо. Руль потрібно зробити вужчим і складаним, аби можна було їздити між деревами, – говорить майстер. – Я хочу допомогти нашим військовослужбовцям. У подальшому я міг би забезпечити ремонт техніки. Навіть такі елементарні речі, наприклад, як нетоновані хромовані деталі, блиск яких буде видно досить далеко. А на період ремонтування вислав би прикордонникам запасний варіант мотоцикла.

Варто зазначити, що чоловік небайдужий до того, як і на чому наші захисники оберігають кордони, адже сам у 70-их роках проходив службу в лавах прикордонних військ.

Сьогодні Микола Тарановський крім того, що розмірковує над новими винаходами, ще й шукає спонсорів, які б сприяли йому реалізувати мрію допомогти прикордонникам переобладнаним за його концепцією мототранспортом. ■

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Нагорода знайшла ветерана через 73 роки

Напередодні Дня прикордонника в селі Перегонівка, що на Кіровоградщині, сталася непересічна подія. До ветерана Великої Вітчизняної війни Якова Амбросійовича Поліщука навідалася делегація на чолі з начальником Центрального музею ДПСУ полковником Олександром Филем.

Валерій ВИШНЕВСЬКИЙ

За дорученням Голови Служби генерала армії України Миколи Литвина і голови ветеранської організації відомства генерал-лейтенанта у відставці Анатолія Макарова ветерану вручили ювілейну медаль «95 років на охороні державного кордону».

Ця урочиста подія стала можливою завдяки роботі співробітника відомчого музею почесного пошуковця Анатолія Фартушного та місцевого мешканця Никифора Головобородька.

Подякувавши за дорогу нагороду, Яків Амбросійович коротко розповів про своє життя:

– Якщо Бог не забере до себе, то 5 листопада мені буде дев'яносто п'ять років. Так що медаль «95 років на охороні державного кордону», яку ви мені вручили буде досить символічною.

У прикордонники мене призвали 1939 року. Попав я до міста Гродно, де навчався в сержантській школі. Після присвоєння звання старшого сержанта мене відправили на 7-му заставу 87-го Августовського прикордонного загону. Там призначили

ли командиром кулеметного розрахунку. На цій же заставі мені довелося зустріти війну. Те що, що творилося на кордоні 22 червня 1941 року вам не передати. Все довкола горіло і рвалося! Наша застава трималася декілька діб. А потім я потрапив у полон. Визволила мене Червона Армія вже в 45-му. Після перевірки смершівцями, мені відновили звання і направили до сотого гвардійського полку, де прослужив до осені 1946 року. Після демобілізації повернувся додому і сорок років пропрацював у рідному колгоспі. Разом з дружиною Таїсією Семенівною підняв трьох дітей та виховав шестеро внуків. Окрім того, у мене семеро правнуків. Оце і все моє життя. ■

Леся МЕДВЕДЕНКО

Символи як виразники життєвих орієнтирів для етносу, народу чи нації є надзвичайно важливими і показовими. Непомітно для пересічної людини, в цілому вони мають свій потужний підтекст і підсвідомий вплив на народ у цілому.

Зіставивши державну символіку, зокрема герби України й Росії, можна прослідкувати виразні та досить однозначні образи. 19 лютого 1992 року Верховна Рада України прийняла Постанову «Про Державний герб України», якою було затверджено як Малий герб держави тризуб золотого кольору на синьому щиті. Зупинимося на значенні тризуба, адже це один із найдавніших знаків нашої землі. Про це можна судити з наскельних малюнків, гончарних виробів, монет і прикрас. Зокрема, на Поділлі знайдені наскельні рельєфи з тризубом, що належать до IV–III тис. до н.е., в Ольвії – тризуби першого тисячоліття до н.е., на монетах Босфорського царства карбувалися тризуби з V ст. до н.е. і були успадковані царськими скіфами, які вважали себе нащадками атлантів.

Цей знак зустрічався в археологічних знахідках із Перещепинського та Мартинівського городищ VI–VIII століть на Полтавщині та Київщині. Тризубці з давніх поселень засвідчують, що задовго до появи Рюриків вони були знаками родових старійшин у слов'ян. Перша згадка про тризуб у літописах належить до X століття. У ті часи він вшановувався як своєрідний оберіг. За часів Київської Русі тризуб стає великокняжим знаком. Його зображують на монетах, печатках, посуді, цеглі та настінних розписах. Відомо, що київський князь Володимир Святославович (980–1015) карбував тризуб на монетах, де з одного боку зображувався його портрет, а з другого – тризуб із написом «Володимир на столі, а це його сребро». Цей же знак було знайдено й на монетах князя Ярослава Мудрого. Вважається, що тризуб – геральдичний герб князів Київської держави.

Головна ідея тризуба – це число три, поєднання трьох основ – буття, троїстість (тривимірність) життєвого простору. Тризуб виражає найбільш архаїчні культури багатьох народів. Насамперед культ Великої Праматері-Родоначальниці, культ Вогню як життєдайної сили, культ мудрого Змія. Ці символи знаходимо в давній арійській міфології. Арії на своєму шляху з Подніпров'я до Індії залишили багатьом народам цей життєдайний знак – тризуб.

Численні трактування символізму тризуба виходять з абстрактності цього знаку. Ідея Трійці, одним із графічних зображень якої і став тризуб, лягла в основу християнської доктрини про єдність Бога-Батька, Бога-Сина та Бога-Духа Святого. Знак Трійці (тризуба) посідає одне з перших місць серед символів світобудови: у ньому вбачають символічне зображення Вогню, Води й Життя, або єдність Мудрості, Знання і Любові.

Тризуб є одним із найстародавніших українських оберігів. На думку відомого українського вченого Володимира Шаяна, символіка тризуба включає в себе перемогу через потрібну самопожертву: «Жертва – це не є самознищення, як нам підказує обмежена егоїстична думка; жертва – це радісна перемога над життям і смертю. І тому з понадсвітньою впевненістю перемоги носили знак Тризуба на тхненні індійські віщуни, які перемогли смерть ще за життя. Потрійне Самовідречення і Жертва означає жертву Мислі, Почувань і фізичної Енергії (Життя і Тіла) у службі Перунові – Богові Космічної Творчості...».

Та, підсумовуючи вищезгадані (і не згадані) теорії щодо значення символу тризуба, можна впевнено стверджувати, що це

Часи змін, революцій і соціальної розгубленості вдало підходять для переписування історії і впровадження неймовірних ідей у свідомість народних мас. Тож не дивно, що саме зараз все гучніше звучать з боку північно-східного сусіда псевдоісторичні обгрунтування теми про об'єднання «руського мира» і його захисту від наступу «прогнилого» Заходу. Не будемо заглиблюватися у політичні підтексти, а звернімося до символіки, що своїм корінням заглиблюється у давнину віків.

Символи знають, а символи розкажуть

Київська Русь · Україна	Золота Орда · Московія
ГЕРБ	
 Герб Київської Русі Герб України	 Герб Золотої Орди Герб Московії
МОВА	
В Київській Русі - Мова, Україна - Мова	Золота Орда - язек, "Россія" - язик
КУЛЬТУРА	
 Орнаменти Київської Русі Орнаменти України	 Орнаменти Золотої Орди Орнаменти "Росії"
ВАЛЮТА	
 Гривня Володимира Великого Гривня України	 Рубль Хана Джанибека Рубль "Росії"

Фрагмент ілюстрації з мережі Інтернет, яка особливо часто тиражується останнім часом

символ гармонії та єдності. Тож герб, що містить цей знак, несе в собі ідею добра та єднання, збереження свого коріння і пам'яті мудрих предків.

У свою чергу центральною фігурою російського герба є двоголовий орел. Цей фантастичний птах був прийнятий як державний герб 1472 року після одруження великого князя Івана III з Софією Палеолог, племінницею останнього візантійського імператора Костянтина XI. Це символізувало передачу спадщини Візантії Російській державі, а двоглавий орел був символом Палеологів – імператорської династії Візантії. Упродовж XV–XX століть двоглавий орел залишався державним гербом Росії, зазнаючи при цьому численних трансформацій зовнішнього виду. У радянський період був замінений радянською символікою. 30 листопада 1993 року президентським декретом двоглавий орел відновлено як державний герб Росії.

Як і Візантія, від хетів двоголового орла як символ царської влади запозичили також перси, араби, вірмени, турки-сельджуки, монголи. Зокрема, збереглася невелика кількість монет Золотої Орди, що карбувалися за часів правління ханів Узбека та Джанибека, де є зображення двоголового орла. Інколи зустрічаються твердження, що двоголовий орел був золотоординським державним гербом. Існують дані, що двоголовий орел використовувався як символ сельджуцьких турків під час інтронізації Тугрула в Мосулі 1058 року та проголошення його «султаном Сходу і Заходу». А згодом цей символ використовували румійські султани в XIII ст.

У XII ст., коли в Західній Європі зароджуються геральдичні символи, двоголовий орел виникає на різних європейських гербах. На початку XV ст. чорний двоголовий орел з'являється і на гербі Священної Римської імперії, 1806 року його успадкувала Австро-Угорська імперія.

Зауважимо, що цей символ двоголового орла залучають держави, схильні до загарбницьких завоювань нових територій і насильного підкорення інших народів.

Зокрема, декілька імперій: Римська імперія, Візантійська імперія, Сельджуцька імперія, Австро-Угорська імперія і, власне, Російська імперія. Так, підкоряючись дикому інстинкту народу, жадібного до землі, римляни часів республіки не потребували виправдання своїх завоювань. Свого часу ще Лівій знаходить цілком природним, щоб народ, який походить від Марса, підкорював собі інші народи.

Російський двоголовий орел, як і в Палеологів, і Габсбургів, зображувався то з розкритими лапами, то тримаючи хрест, то з державою і скіпетром. За Петра I орел стає чорним, але ще з хетських часів птах був увінчаний головним царським атри-

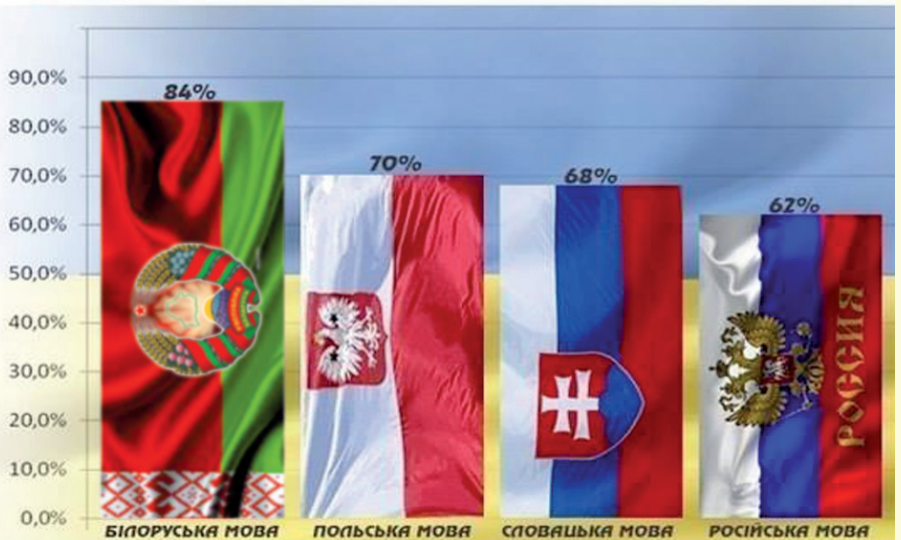
бутом короною, а іноді навіть кількома... Таким чином, нічого слов'янського, а тим більш руського у цьому символі не помічено, навіть навпаки.

Не секрет, що символіка орла поєднувалася з ідеєю Третього Риму, покликаною підкріпити легітимність претензій Москви на «Візантійську спадщину». За цією доктриною Московське царство стало спадкоємцем двох історичних Римів – Старого й Нового (Візантії): коли перший Рим упав під навалю германців, а Візантія була завойована турками-мусульманами, їхня роль, на думку московських державників повинна була перейти до Москви – «Третього Риму» як останнього оплоту православного християнства. Ідея Третього Риму, вочевидь передбачає і «право» на завоювання. Свого часу слов'янофільство як великодержавницька концепція та монархічна доктрина Російської імперії була підґрунтям абсолютистської московської держави та її зовнішньої експансії. Нині ж концепція «Російський світ» – церковна за формою, але, як вважають аналітики, геополітична за суттю, нібито орієнтована лише на східнослов'янські країни Східної Європи, тобто на Україну та Білорусь. Крім того, очевидно, що ідеями «Російського світу» користуються як виправданням для відродження Російської імперії.

Таким чином свої імперські зазіхання наш сусід приховує під красивими словами про «благородну місію збирання земель руських»... Та символи, нехай і вони можуть трактуватися по-різному, іноді аж надто яскраві у своєму викривальному значенні. Для Росії двоголовий орел – символ необмеженої царської влади, жаги до завоювань і підкорення, до нових перемог і здобутків.

На землях України її герб тризуб має безперервну тисячолітню традицію, є національним символом і символом Української держави, саме держави як нащадка Київської Русі, яка набула найбільшого розквіту під рукою Володимира Великого і на гербі знаходимо цей символ. Більшість символічних знаків виникло ще на світанку історії людства, можливо тому вони мають такий вплив на людей. Символ – це ідея, яка відображає глибинні знання наших пращурів. Саме стародавність і мудрість цих знань стає найвищою цінністю для нащадків. Це той таємничий код, який маємо прочитати, щоб відчутти себе спадкоємцями великого і мудрого народу, щоб вийти на правильний шлях. ■

ЛЕКСИЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Сучасні дослідження показують, що українська мова у фонетиці та граматиці має більше спільних рис з верхньолужицькою та білоруською мовами (29 спільних рис), нижньолужицькою мовою (27 спільних рис), чеською та словацькою мовами (23 спільні риси), польською мовою (22 спільні риси), хорватською та болгарською мовами (21 спільна риса), сербською та македонською мовами (20 спільних рис), вимерлою полабською мовою (19 спільних рис), словенською мовою (18 спільних рис), ніж з російською (11 спільних рис). Взяти до уваги такі дані, об'єднання української, російської та білоруської мов в одну підгрупу східнослов'янських мов не є науковим.

З точки зору лексики найближчою до української є білоруська, польська та словацька мови (див. ілюстрацію). Російська мова має з нашою 62% спільної лексики. Лексична відстань між українською і російською мовами така ж, як, наприклад, між румунською і сардинською.

Від Луганська до Карпат фанат фанату – друг і брат

Буремні політичні події посунули на другий – третій плани звичайні радощі пересічного українця. Не обійшло це і український футбол: старт другого кола вітчизняного чемпіонату неодноразово переносився, графік зустрічей було порушено, нарешті матчі організували в інших містах, де господарі поля були чисто номінально. Згодом нестабільна ситуація на сході країни вилилася у лист від UEFA, у якому пропонувалось організувати матчі під егідою цієї організації деяким клубам у Києві та Львові. До стабілізації ситуації... А надто події останніх місяців змінили фанатів, які нині не так вболівають за улюблені команди, як за Україну.

Андрій КУЧЕРОВ

ІСТОРІЯ РУХУ

Щоб розібратись у цьому питанні необхідно зробити кілька історичних кроків назад, аби знайти першоджерело. Як свідчить уболівальницька пам'ять, першими «ультрас» у сучасному розумінні цього слова, тобто люди, які розміщувалися компактно у секторах, не сиділи, а активно підтримували команду під час футбольних поєдинків були у 1950-их роках прихильники хорватського клубу «Хайдук» (Спліт), який виступав у чемпіонаті тодішньої Югославії.

У 1960-их роках фани з'явилися в Італії яка завжди асоціювалася як футбольна країна. Тоді це досить віддалено нагадувало сьгоднішні групи ультрас, але саме в той час у славнозвісного «Мілана» з'являється перше в історії угруповання ультрас – Commandos Tigre (1966 рік). Проте саме той вигляд ультрас, який ми бачимо зараз, з'явився з появою нового угруповання Fossa del Leoni (1968 рік). Саме вони стали законодавцями мод і дійсно новаторами в ultras culture.

У 1970-их роках активна підтримка на трибунах під час футбольних матчів почала поширюватися на європейські стадіони. Фанати брали лещо від «південноамериканського» (співи, клубні прапори та великі банери) та «англійського» способу вболівання (шалики, пісні, поділ на менші уболівальницькі групи та агресивний спосіб уболівання – аж до закликів до насильства та бійок).

У 1970-1980-их роках виникла проблема футбольного хуліганства. Дуже часто ультрас плутають з хуліганями, але ultras і hooligans – це абсолютно дві різні речі. Тобто якщо буде вибір поїхати на футбол або побитися з заклятими ворогами, прихильниками команди-конкурента, то відповідь для хуліганів очевидна – другий варіант. Перед ультрас таке питання навіть виникнути не може. Буває, особливо в тій же Італії, коли ультрас втягуються в бійки й безладдя, але ці заворушення завжди носять стихійний чи емоційний характер, а не організований, як у хуліганському середовищі. Ідеальний приклад – Польща, де є чітка градація на ультрас і хуліганс: кожен сам вільний вибирати що йому ближче.

ЯК НАРОДЖУВАЛИСЯ УКРАЇНСЬКІ УЛЬТРАС

Перші угруповання найактивніших молодиків-уболівальників виникли в Україні у 80-их роках

минулого століття, на тлі зустрічей «найзаклятіших друзів», якими були київське «Динамо» та московський «Спартак». Саме тоді історія фіксує найвідоміші з'ясування стосунків на аматорському рівні між фанами цих клубів. Це були люди, які бажали підтримувати рідну команду не лише на власних трибунах, а й вирушали на виїзди до кожного міста, де клуб проводив чергову гру. Переважно це були студенти і юнаки 20–25-річного віку.

Поступово, з розвитком засобів комунікації, такі як прямі футбольні телетрансляції, оперативні повідомлення у газетах, випуск спеціалізованих друкованих футбольних видань, радіопереклички під час матчів, впровадження державних спортивних лотерей, в кожному радянському місті, де була пристойна футбольна команда, мінімально обладнані трибуни (здебільшого найдешевші – ті, що за воротами) стали пристанищем для найактивніших фанів. Вони намагалися відрізнятись від інших уболівальників, підібрати одяг і атрибутику під кольори команди з власного гардеробу (адже суто футбольну атрибутику у магазинах ще не продавали), а з приходом ринкових стосунків почали масово одягатися у клубні барви.

ФУТБОЛ І ПОЛІТИКА

Угруповання ультрас – це групи однодумців і друзів, тому, відповідно, це іноді накладає якесь політичне забарвлення. В абсолютній більшості бригади ультрас аполітичні, але буває, що підбираються компанії з однаковими політичними поглядами, звідси й з'являються ультраправі або навпаки – ліві групи. Вони можуть що завгодно робити за стадіоном,

але на трибуні всі рівні, тому у секторах можна нерідко побачити кельські хрести, що висять поруч із комуністичними прапорами та зображенням Че Гевари.

В Україні протягом останніх кількох років ставлення до ультрас з боку влади було схоже не на діалог, а на репресійний монолог. Особливо ці настрої посилювалися після гри «Динамо» (Київ) – «Карпати» (Львів) 7 серпня 2011 року, коли фанати цих клубів спільно вигукували гасло «Спасибо жителям Донбасса...».

У листопаді 2011 року акцію протесту у вигляді відмови від підтримки команди оголосили ультрас донецького «Шахтаря» через тиск на них з боку міліцейського керівництва. Фанів звинувачували у вигукуванні «заборонених» гасел: «Слава Україні! – Героям слава!». І таких прикладів було чимало. Підлив масла у вогонь тодішній народний депутат Вадим Колесніченко, який наприкінці 2011 року запропонував на розгляд парламенту законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо забезпечення громадського порядку та безпеки до, під час та після проведення футбольних матчів)», що викликало різку негативну реакцію всіх ультрас України. І хоча закон згодом було відкликано, гіркий присмак у уболівальницькій аудиторії залишився надовго.

Свою чітку позицію щодо ситуації в країні та ставлення до подій на Майдані українські ультрас колективно висловили 22 лютого. Враховуючи непросту політичну ситуацію, фанати українських футбольних клубів публічно відмовилися від будь-яких протистоянь та прийняли рішення укласти перемир'я між рухами фанатів різ-

них клубів на невизначений термін. Це звернення підписали організовані ультрас всіх клубів Прем'єр-ліги, а також велика кількість організованих уболівальників першої, другої та аматорських ліг.

«... зараз відносини між нами повинні будуватися за принципом того, що ми всі в першу чергу – українці. Тобто на першому місці повинні бути взаєморозуміння, довіра та взаємовиручка...» – говорить у зверненні. Така тверда патріотична позиція була у той час на кшалт проміння світла позитиву та надії. Ця заява була топ-новиною і відкривала випуски новин.

фанатами, спільні марші та брання господарів з гостями. Матч «Металург» (Донецьк) – «Севастополь». На гостьовому секторі вболіває один фанат, який зміг пробратися з окупованої території. Його палко підтримують донеччани як справжнього воїна, котрий є одним на своєрідному полі битви. Перед матчем «Ворскла» – «Шахтар» відбувся марш, «обличчям» якого став банер «Одна, єдина, соборна Україна», а на трибунах майорів прапор ВМС України. Родзинкою туру став матч «Карпати» – «Динамо». Із самого ранку фанати біля «Арени-Львів» разом із місцевими високопосадовцями висадили Алею Єдності, після чого на цій арені між фанатами відбувся матч єдності. Потім кияни разом із львів'янами пройшлися маршем до стадіону «Україна». «Зелені леви» підсвітили банер «Ми сильні нашою любов'ю до України!». Гості ж створили полотно «Кохайтеся чорноброві, та не з москалями».

... 19-й та 26 тури: центральним матчем 19-го туру вважалася зустріч «Динамо» та «Шахтаря». Подією цього дня – це рекорд для нинішнього чемпіонату. Ультрас «Динамо» зайняли майже чотири сектори, а це більше 3 тисяч людей. Перед виходом команд клуб організував модульне шоу, що складалося з трьох частин – білосиньої, помаранчево-чорної та жовто-блакитної з великим тризубом. Ще півроку тому таке важко було б собі уявити... Своєрідною родзинкою матчу стала перекличка між фанатськими секторами обох команд фірмовою «кличкою», яку запровадили фанати «Металіста» та «Шахтаря».

Фінал Кубка України: це був найбільш неймовірний фінал Кубка України. За два дні до гри ніхто не знав, у якому місті пройде матч, в Інтернеті гуляли різні чутки. У вівторок увечері ФФУ офіційно оголосила, що фінальний матч пройде в Полтаві і без глядачів. Абсурдне з усіх точок зору рішення просто обурило українську футбольну спільноту. Вболівальники вирішили провести акцію протесту під будівлею Федерації футболу на наступний день. Прихильники футболу, а не лише команд-учасниць фіналу вимагали організувати футбольне свято за всіма правилами. «Заявка» спільноти була настільки організованою та серйозною, що за дві години було вирішено провести матч таки у Полтаві з глядачами. До речі, наступного дня уболівальники влаштували там спільний марш за єдність України, до якого приєдналися і ультрас «Ворскли». Такої масової ходи вболівальників футбольна Полтава ще не бачила.

На самій же гри біло-сині заповнили три сектори (було організовано спеціальний фанатський потяг), донеччани розмістилися на одному, причому серед них була велика кількість фанатів місцевої «Ворскли». Багато перекличок, зокрема і «Донецьк – Київ». Піротехніка після кожного з трьох голів і неймовірні емоції як на полі, так і на трибунах. Ну а після гри гравці «Динамо» прибігли святкувати взяття трофею до своїх фанатів, показуючи, що саме завдяки їм цей фінал став можливим. ■

ЄДИНА КРАЇНА

Всередині березня відновилися матчі другого кола Чемпіонату України з футболу. І хоча в організації матчів відчувалася деякий сумбур, поведінка, а головне підтримка палких уболівальників, надавала сили та впевненості.

... 22 тур: перші матчі після зимової перерви. Цей тур став справжнім випробуванням для фанатів «Таврії», які доклали багато зусиль, щоб потрапити на матч своєї команди в Одесі. Пройшов матч Єдності між уболівальниками «Карпат» та «Говерли». Фанати «Шахтаря» перед матчем з «Дніпром» підготували банер, присвячений нинішнім подіям в Україні зі словами: «Одна, єдина, соборна Україна». Також замість традиційного «клубного» прапора, на стадіоні майорів стяг Військово-Морських сил України.

...23 тур: він виявився дуже яскравим. Два масштабні марші Єдності вболівальників протягом дня пройшли у Харкові та Дніпропетровську. Вболівальники львівських «Карпат» тепло прийняли у рідному місті невеличку групу прихильників «Севастополя». У другому таймі з рахунком 2:0 на користь хазяїв, львівські ультрас пересіли на гостьовий сектор і почали підтримувати команду з рідного Криму. Наприкінці вболівальники обох команд співали гімн України. На післяматчевому флеш-інтерв'ю головний тренер «Карпат» Олександр Севідов зауважив, що у другому таймі почав нервувати за кінцевий підсумок матчу, адже стадіон дуже палко вболівав за гостей. Фінальний свисток арбітра зафіксував рахунок 2:1.

... 25-й тур: триває перемир'я, продовжуються матчі єдності між

ОГОЛОШЕННЯ

12 травня 2014 року на околиці населеного пункту Астахово Луганської області, під час слідування до підрозділу на службовому автомобілі прикордонний наряд був заблокований автомобілем без номерних знаків і обстріляний терористами з автоматичної зброї. Внаслідок збройного нападу військовослужбовці відділу прикордонної служби «Бірюкове» Луганського прикордонного наряду прапорщик Жайворонко С.К. та старший сержант Сероштан В.С. отримали численні вогнепальні поранення. В службовому автомобілі виявлено 6 кульових пробойні вузлів і агрегатів.

Для проведення післяопераційної реабілітації поранених військовослужбовців просимо надати благодійну допомогу, перерахувавши кошти на їхні особисті карткові рахунки:

прапорщик **Жайворонко Сергій Костянтинович**
ПриватБанк 4405 8823 0458 9454
старший сержант **Сероштан Віталій Сергійович**
ПриватБанк 4405 8823 0888 9660

ВОДІЯМ НА ЗАМІТКУ

ДАІ розпочинає видачу нових водійських посвідчень

Державна автомобільна інспекція почала видавати українським водіям посвідчення та свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів нового зразка. Як повідомили у ДАІ, якість продукції та її захист залишаться на високому рівні, втім коштувати нові бланки будуть значно дешевше.

Юрій ЗАНОЗ

Днями центри надання послуг ДАІ вже почали отримувати програмно-апаратні комплекси для друку бланкової продукції. Першими нове обладнання отримали підрозділи Державтоінспекції Києва та області.

«Кияни оцінити переваги нової бланкової продукції зможуть уже сьогодні. Обласні підрозділи Київщини також розпочнуть видачу нових посвідчень водія та свідоцтв про реєстрацію авто», — зазначив начальник Департа-

менту ДАІ МВС України Анатолій Сіренко.

Водночас інші обласні центри надання послуг ДАІ незабаром також отримають такі комплекси.

Варто зауважити, що здешевлення продукції на 42% є безумовним доказом роботи державних органів на благо народу. Повернення довіри населення до органів влади розпочинається з реальних кроків.

КАНСЬКИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ

«Плем'я» зриває овації

На прем'єру українського фільму в Каннах вишикувалися великі черги. Глядачі займали чергу за півтори години до початку сеансу, щоб подивитися картину претендента на «Золоту камеру» Мирослава Слабошпицького «Плем'я».

Олена ТАЩИЛНА

Також в українському павільйоні на Каннському кінофестивалі відбулася презентація п'яти документальних філь-

мів про Майдан. Серед них — «Небесна сотня», «Кіно громадських протестів», «Чорна книга Майдану», «Київ. Війна на Інститутській» і «Жінки Майдану». На презентації документальних стрічок багато відвідувачів плакали, аплодували і в'язали жовто-сині стрічки на знак підтримки України.

Нагадаємо, що цього року Україна вперше увійшла до конкурсної програми каннського кінофестивалю. Крім того, наша країна встановила рекорд за поданням власної кінопродукції в рамках кінолокації. Зокрема, українська делегація представить, окрім п'яти фільмів в основній програмі, ще 14 мультфільмів і дві дитячі кінострічки.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Колектив Луцького прикордонного загону щиро вітає начальника загону полковника **БІЛЮКА Олександра Васильовича** з Днем народження! Повсякденна копітка діяльність на відповідальній посаді вимагає від Вас повної відданості справі, наполегливості, подолання труднощів та високого професіоналізму. Завдяки багатому службовому та життєвому досвіду Ви заслужили глибоку пошану серед персоналу прикордонного загону, даруючи йому не лише свої знання та досвід, а й тепло своєї душі. Хай здійсняться всі Ваші творчі задуми і кожен день буде наповнений почуттям любові та взаєморозуміння, а гарний настрій стане запорукою успішної праці в ім'я розквіту рідної України і благополуччя Вашої родини! Нехай у житті завжди буде багато щастя та здоров'я, оптимізму та мудрості, успіхів і плідного довголіття!

Персонал Маріупольського загону Морської охорони та ветерани Керченського загону Морської охорони щиро й сердечно вітають з Днем народження командира загону капітана 1 рангу **ЛОШАКА Юрія Михайловича**! Бажаємо міцного здоров'я, успіхів у службі, сімейного благополуччя і мирного неба над головою.

Рада та Актив ветеранської організації «Ветеран кордону» Одеського прикордонного загону щиро та сердечно вітають ветеранів-прикордонників: почесного прикордонника Одеського прикордонного загону полковника у відставці **СЕЛІВЬОРСТОВА Валерія Вікторовича** з 75-річним ювілеєм; підполковника у відставці **НАУМЦЕВА Володимира Аркадійовича**, майора запасу **ТАРНАВСЬКОГО Олександра Володимировича**, старшого прапорщика запасу **БУДНИКА Віктора Йосиповича** з 65-річчям; майора запасу **ЖМИХОВА Андрія Геннадійовича**, старшого прапорщика запасу **ГОРЯЙНОВУ Олену Михайлівну** з 55-річчям, а також іменинників травня: полковників **КРАВЧЕНКА Аркадія Родіоновича**, **ПАВЛЮКА Миколу Івановича**, **МАЛЮГУ Володимира Вікторовича**, **РИБАЛКА Валерія Володимировича**; підполковників **СЕГЛЯНИКА Михайла Михайловича**, **НИЖНИКА**

Олександра Володимировича, **БАТРАКОВА Володимира Григоровича**, **БЕЛОЗЬОРОВА Миколу Івановича**, **БАРАБАНОВА Євгенія Васильовича**; майорів **ПЕТРЕНКА Олександра Федоровича**, **СОКОЛОВСЬКОГО Володимира Миколайовича**, капітана **СТЕПАНІЩЕВА Олександра Миколайовича**, старших прапорщиків — **АЛЕКСЕЄВА Сергія Івановича**, **НЕВОДЯ Олега Леонідовича**, **РУДЕНКА Володимира Володимировича**, **НЕСТЕРЕНКА Володимира Миколайовича**, **ВЕРБИЦЬКОГО Миколу Андрійовича**, **КУЗЬМИЦЬКОГО Василя Івановича**, **ЛАТЮКА Андрія Валерійовича**, **ЗАГОРНОГО Івана Олександровича**, **КУПРІЯНОВА Анатолія Михайловича**, **КОЛОБЕРДУ Миколу Вікторовича**, **КУЧЕРЯВЕНКА Олега Валерійовича**, **КОВАЛЬОВА Василя Миколайовича**, **КИРИЛЮКА Сергія Анатолійовича**, **НИТИЧУКА Олександра Дмитровича**, **ПЛЕХАНОВА Олександра Георгійовича**; прапорщика **ТРОХИМЧУКА Віктора Володимировича**!

Також хочемо привітати майора запасу — голову ветеранської організації Ізмаїльського прикордонного загону **ЗИМЕНКА Анатолія Йосиповича** та вдову ветерана **СЛОБОДЯНЬКУ Ольгу Павлівну**!

У цей святковий день бажаємо Вам і Вашим рідним міцного здоров'я та щасливого життя. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищає Вас від негараздів!

Щиро і сердечно вітаю з Днем народження сина — прапорщика **ДУДКА Миколу Олександровича**! Зичу щедрих здобутків на життєвому полі, прихильної долі та впевненості в майбутньому, миру й спокою як у родині, так і в країні!

*Щоб в мирному, блакитному небі
Тобі завжди сонце всміхалось,
Щоб помисли добрі та плани збувались,
Щоб завжди в усмішці веселій цвів
І в добрім здоров'ї сто років прожив!
Хай у серці твоїм весна провітає,
Хай Матір Пречиста на крилах тримає,
Хай Господь дарує надію й тепло
На многії літа, на щастя, добро!*

Твоя мама

СЛУЖБА РОЗШУКУ ДІТЕЙ Магнолії-ТВ

Наталка Ігнатенко
Бородянський район Київської області. Допоможіть знайти Наталку Ігнатенко!

Вранці 5 травня 2014 року дівчинка пішла з дому до школи, та більше рідні її не бачили.

Прикмети дитини: виглядає на 16 років, 170-175 см на зріст, худорлявої статури, овальне обличчя, довге чорне волосся, прямий ніс, повні губи, сіро-блакитні очі.

Одяг: блакитна куртка, сині джинси, коричневі туфлі.

Особливі прикмети: на правій руці має два шрами: ближче до ліктя - від укусу собаки, трохи вище ліктя - від опіку.

0-800-50-14-14
дзвінки зі стаціонарних телефонів БЕЗКОШТОВНО
www.detipoisk.com

НА ЗЛОБУ ДНЯ

У Криму знайшли альтернативу дні-провській воді — сльози радості від приєднання до Росії.

Російські військові вже другий місяць проводять навчання на кордоні з Україною. Вони що, такі тупі, що навчитися не можуть?

Лозунг донбаських сепаратистів: «Хто не п'яний — той бандерівець».

На місці падіння челябінського метеорита була знайдена візитівка Дмитра Яроша.

Кремль закликав патріотів відмовитися від усіляких гамбургерів і чизбургерів та перейти на суто національні вітчизняні страви: манти, чебуреки, шаурму.

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Засновник: Адміністрація Державної прикордонної служби України

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ
Свідоцтво про реєстрацію: KB № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс: **61023**

Головний редактор **Олег БОЙКО**
Заступник головного редактора **Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ**
Чергова по номеру **Світлана ДЕЙЧУК**

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел: 581-68-15
Програму телебачення та сканворд надано ТОВ «Мега-Поліграф»
Замовлення: 35359
Наклад: 7100 прим.
З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації — рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса: 02099, м. Київ, вул. Ялтінська, 11
Тел./факс: 566-43-30 (багатоканальний)
239-85-73, 239-85-77
E-mail: redactor@pvu.gov.ua
kordo@ukr.net

Видається з липня 1943 року